

pro ACTIUNEA CATOLICA ROMANA

Tribuna libera pentru unirea Bisericilor fundata in 1955 de
CONSTANTIN DRAGAN

Momente ecumenice ale calatoriei lui Paul VI

Pelerinajul apostolic al lui Paul VI în Asia și în Oceania, unde deși conversiunile și botezurile continuă să crească catolicii sunt în minoritate, nu putea să nu aibă și o semnificație ecumenică importantă.

Atât la Manila cât și la Sidney Sfântul Părinte s'a întâlnit cu reprezentanți ai diferitelor grupuri religioase necatolice și necreștine.

La Manila, capitala singurului Stat asiatic în care catolicii sunt în majoritate, Paul VI a primit la Nunțiatuara apostolică un grup de reprezentanți ai altor confesiuni creștine locale, cărora le-a spus printre altele:

« Bunătatea lui Dumnezeu ne-a ajutat să ne dăm seama încă odată de legăturile existente între noi, să redescoperim elementele comune moștenirii noastre unice. Putem așa, dar să ne rugăm împreună, putem continua dialogul început și putem studia în comun problemele teologice.

Ne putem deasemeni angaja să lucrăm împreună într'o formă de care astăzi se simte deosebită nevoie, pentru promovarea dreptății în favoarea tuturor, atât în țările noastre cât și în familia națiunilor.

În scopul acesta, aici, în Filipine, vi se oferă cele mai mari posibilități.

Există, în rândurile tineretului vostru, o dorință nemărginită de a crea o societate în care cinstea și integritatea să fie idealurile supreme.

Există, atât din partea catolicilor cât și din partea comunităților la care aparțineți, dorința de a fi noua plămădă care va servi la înlăturarea corupției, mai ales a aceleia care se întinde atunci când pornirile inimii omenești sunt îndreptate numai spre putere și spre bogăție.

În momentul acesta fericit al întâlnirii noastre ȳitem să subliniem ceea ce altă dată am avut prilejul de a spune: noi nu ne îndoim că toți creștinii, frați ai noștri, vor consimți să dubleze eforturile comune în scopul de a ajuta lumea să învingă egoismul, orgoliul și rivalitățile, să elimine ambițiile și nedreptățile, să deschidă toate căile unei vieți mai umane în care fiecare să fie iubit și ajutat

ca aproapele, ca fratele său ».

« Scopul pe care Biserica catolică înțelege să-l continue e acela de a ajuta dezvoltarea integrală a omului. E scopul pe care trebuie să și-l însușească toți catolicii care lucrează împreună cu frații lor creștini, și toți oamenii de bunăvoință ».

Întâlnirile ecumenice cele mai importante ale Papii cu exponenții diferitelor confesiuni creștine și cu reprezentanții altor religii au avut loc la Sidney. Aici s'a avut o ceremonie religioasă comună la care au participat, împreună cu Papa și cu însoțitorii săi, capii celor mai numeroase denumiri protestante.

Adresându-se tuturor « fraților despărțiți » din Australia și de pretutindeni Papa a spus printre altele: « Noi, care ne-am întrunit aici împărtășim credința în același Dumnezeu și în Fiul său Isus Christos. Nu ne-am întrunit, oare, în numele Lui, al celui care ne-a promis că va fi între noi? Isus a murit pentru a-i aduna laolaltă pe fiii lui Dumnezeu risipiți. Si fiindcă unitatea nu s'a realizat încă deplin între noi, trebuie să ne unim în scara aceasta într'un mod special, răspunzător rugăciunii făcută de Domnul nostru pentru discipolii săi: « Fie ei una, Tată... pentru ca lumea să creadă ».

Voi știți bine că Conciliul Vatican II a trezit în Biserica catolică o nouă conștiință a legăturilor existente încă de pe acum între creștinii care se împărtășesc din bogățiile lui Christos prin credință și prin botez.

Mulți dintre voi, care nu fac parte din

comuniunea văzută a Bisericii catolice române, găsesc deasemeni o nouă încurajare în zelul ecumenic determinat de Conciliu. Astăzi știm cu toții că activitatea ecumenică e lungă și obositoare. E necesar să se recunoască cinstit faptul că există între noi unele deosebiri privitoare la dezvoltarea și expresia credinței; că indiferentismul doctrinar trebuie respins, și că totodată trebuie evitat triumfalismul confesional sau aparența acestuia. Istoria nu poate fi ștearsă de azi pe mâine. Nu toți sunt în stare să înainteze repede, așa cum ar dori, și nedumeririle oneste ale unor conștiințe delicate merită tot respectul și înțelegerea noastră.

Drumul nu e desigur ușor. Dar să nu uităm că împăcarea omului cu Dumnezeu a fost dobândită de Isus Christos prin suferință și cruce. Unitatea pe care mișcarea ecumenică se străduiește să o servească, trebuie cucerită cu același preț ».

Sfântul Părinte a relevat apoi buna înțelegere care domnește între credincioșii diferitelor religii din Australia, și climatul de libertate și de respect reciproc care e premiza de neînlocuit a acestei înțelegeri.

Biserica catolică — a încheiat Papa — înțelege să recunoască, cu tot respectul, valorile spirituale și morale proprii religiilor necreștine. « Noi vrem să promovăm și să apărăm împreună cu ele idealurile pe care le putem avea în comun pe tărâmul libertății religioase, al fraternității omenești, al culturii, al binefacerii sociale și al ordinii civile ».

« Actiunea Ecumenica Europeana » urează cititorilor săi Sărbători fericite și un An nou aducător de prosperitate, de pace și de unitate în Christos

La mulți ani!

COMISIA "CREDINȚA ȘI CONSTITUȚIE": CINCIZECI DE ANI DE ACTIVITATE

Cardinalul Jan Willebrands, președintele Secretariatului pentru Unirea Creștinilor, a ilustrat, într'un lung articol publicat de curând de ziarul Vaticanului « L'Osservatore Romano », activitatea desfășurată de comisia specială « Credință și Constituție, de la a cărei instituire se împlinesc acum cincizeci de ani.

După un scurt istoric al acestui organism care a luat naștere în 12 August 1920 la Geneva cu ocazia conferinței pregătitoare a mișcării ecumenice, și care avea să devie « unul din principalele izvoare ale ecumenismului a-catolic », Cardinalul Willebrands explică atitudinea de rezervă adoptată de Biserica catolică față de această inițiativă pentru refacerea unității creștine, atitudine justificată de o seamă de « cauze obiective », printre care faptul că teologia era încă, în epoca creierii acestui organism, dominată de așazisul « protestantism liberă », și că acțiunea de înnoire liturgică, biblică și teologică inspiratoare a mișcării ecumenice, era atunci abia la început ».

Un alt motiv al rezervei manifestată de Biserica catolică față de această mișcare e, pentru Cardinalul Willebrands, principiul — susținut de majoritatea participanților la congresul Mișcării ecumenice din 1927, la Lausanne, — că toate Bisericile și comunitățile eclesiale existente n'ar fi decât « fracțiuni defectuase ale adevăratei Biserici a lui Christos ».

După conferința de la Lausanne, dedicată temei generale « Apel la unitate. Mesagiul Bisericii către lume. Natura Bisericii », o Conferință întrunită în 1937 la Edinburg înregistrează o seamă de divergențe asupra punctelor exprimate în schema pregătitoare a discuțiilor, a căror temă centrală era « Biserica, misiunea, cultul, Sfintele Taine, harul ».

Completa libertate a participanților de a rămâne credincioși principiilor afirmate de respectivele confesiuni asupra credinței și asupra structurii Bisericii, și de a considera Biserica proprie « singura adevărată, întemeiată de Christos », îl convingea pe Papă — Pius XI — să autorizeze participarea catolicilor la Conferință, cu titlu personal.

Paralel cu mișcarea « Credință și Constituție » luase între timp naștere — întemeiată în 1925 de arhiepiscopul luteran de Stockholm Söderblom — mișcarea « Viață și Acțiune ». În 1937 cele două mișcări crează împreună un comitet care trebuia să pregătească instituirea unui Consiliu Mondial al Bisericilor, realizat în 1948 la Amsterdam.

« În toată această activitate de pregătire și de instituire a Consiliului — subliniază Cardinalul Willebrands — mișcarea « Credință și Constituție » a încercat totdeauna să-și păstreze o anumită autonomie. Ea are, în sânul Consiliului Mondial al Bisericilor, poziția unei comisii specializate, devenind, după întrunirea generală a Consiliului, din 1954 la Evanston, o comisie specială a secției de studii a Consiliului, dar continuând să-și păstreze un anumit grad de autonomie.

Intre structura Consiliului Mondial al Bisericilor și aceea a Comisiei « Credință și Constituție » deosebirea e fundamentală. În timp ce Consiliul admite ca membri ai săi numai Bisericile, Comisia își recrutează mem-

brii numai cu titlu personal, adică fără ca aceștia să reprezinte în nici un fel sau să angajeze Bisericile respective. Datorită autonomiei și structurii ei speciale, Comisia « Credință și Constituție » are numai membri individuali și nu Biserici. Mai mult: ea a admis totdeauna printe membrii săi și teologi care nu aparțin niciuneia dintre Bisericile membri ai Consiliului. În virtutea acestei structuri speciale și a autonomiei sale, Comisia « Credință și Constituție » și-a organizat în propriu conferințele. La aceea ținută în 1925 la Lund (Suedia) au luat parte, pentru prima oară și câțiva observatori catolici.

E incontestabilă influența exercitată de « Credință și Constituție » asupra documentului cu care Consiliul Mondial al Bisericilor formula, în 1961, la Noul Delhi, principiul unității Bisericii. Acelaș lucru se poate spune și despre influența acestei Comisii asupra conferinței de la Montreal (Canada), la care participă și cinci observatori oficiali catolici conferință în care un teolog catolic, pâr. Raymond Brown, era invitat să expună punctul de vedere catolic asupra temei « Unitate și diversitate în eclesiologia Noului Testament.

O etapă deosebit de importantă în raporturile Bisericii catolice cu Comisia « Credință și Constituție » e întrunirea plenară de la Bristol, în 1967, în care se procedează la o revizuire a regulamentului Comisiei pentru a da teologilor care nu aparțin Bisericilor membri ai Consiliului de la Geneva posibilitatea de a deveni membri de drept ai Comisiei. Biserica catolică e invitată să desemneze un anumit număr de teologi care să participe, ca membri, la lucrările Comisiei. Invitația e acceptată și Biserica catolică participă cu nouă teologi — doi dintre care sunt aleși membri ai comitetului permanent de lucru al Comisiei la întrunirea generală a Consiliului Mondial al Bisericilor de la Uppsala (Suedia) din Iulie 1968.

« Prin mijlocirea teologilor săi doctrina catolică se face ascultată — deși ne-oficial —

în toate problemele dezbătute de comisia Credință și Constituție. Se realizează în felul acesta în mod concret, amplu și eficace dialogul doctrinal preconizat de Conciliul Vatican II în Decretul său asupra ecumenismului. Un dialog cu atât mai fecund cu cât obiectivitatea e una din preocupările majore ale Comisiei.

De precizat că acești teologi iau parte la lucrări în calitate de membri de drept, dar numai cu titlu personal, fără adică, să angajeze în nici un fel Biserica Catolică ».

În momentul de față, o seamă de probleme urgente privitoare la imensele necesități ale omenirii, au făcut să treacă pe al doilea plan problemele privitoare la credință și la structura Bisericii, fapt care a dat multora impresia că aceste probleme ar avea o importanță secundară și relativă.

« Nu e exclus — a admis Cardinalul — ca aceste probleme, prin însăși natura și urgența lor, să aibă pentru câțiva timp drept de prioritate. Ele însă nu trebuie să ne facă să considerăm credința o problemă secundară. Fiindcă dacă e adevărat că Biserica trebuie să se pună în slujba omenirii, nu e mai puțin adevărat că obiectivul ei principal rămâne acela de a da oamenilor adevărul Evangheliei, în toată puritatea și integritatea lui, obiectiv comun cu acela al Comisiei « Credință și Constituție » și care trebuie să rămână baza indispensabilă și ultimul țel al muncii ecumenice ».

Comisia Credință și Constituție n'a pierdut niciodată din vedere acest țel, care e unitatea în profesarea aceleiaș credințe și în deplină recunoaștere a Fiului lui Dumnezeu și a Bisericii Trup al Său, așa cum n'a pierdut din vedere unitatea voită de Christos.

Cardinalul Willebrands încheie menționând cercetările promovate de Comisie asupra Tradiției și a Conciliilor, asupra semnificației Conciliului de la Calcedonia pentru diferitele Biserici și comunități creștine, asupra teologiei botezului și mai ales a Euharistiei.

Rolul teologiei in viitorul ecumenismului

« Perspective ecumenice și răspunderea ziaristilor în Europa » a fost tema întrunirii Grupului ecumenic de lucru pentru Europa, ținută de curând la Consiliul Ecumenic al Bisericilor, la Geneva.

Au participat la întrunire ziaristi și delegați bisericesti veniți din mai toate țările Europei occidentale și orientale.

Problema centrală în jurul căreia s'au desfășurat lucrările a fost « rolul teologiei în viitorul ecumenismului », care în momentul de față traversează o situație de « criză » determinată de unele divergențe de păreri asupra orientărilor viitoare ale mișcării pentru refacerea unității creștine.

Ortodoxii insistă asupra rolului determinant al teologiei în mișcarea ecumenică, susținând că unitatea în credință trebuie să rămână marele obiectiv al mișcării, în timp ce protestanții, și în ultimul timp catolicii, pun accentul pe dimensiunea și răspunderile sociale și politice ale mișcării.

Intervenția arhimandritului Damaskinos Papandreu, director al Centrului Ortodox al Patriarhatului Ecumenic, a scos în evidență această divergență în cursul unei mese rotunde la care au participat și secretarul general al Consiliului Ecumenic al Bisericilor, pastorul Carson Blake, secretarul general al Federației Luterane mondiale, secretarul general al Alianței Reformate mondiale și episcopul Ottlyk, care reprezenta Biserica Evanghelică din Ungaria.

Astăzi — a constatat arhimandritul Papandreu — începe să câștige teren o concepție ecumenică după care n'ar mai fi necesară o bază teologică solidă și serioasă pentru misiunea de refacere a unității. Conștient sau nu, unitatea Bisericii e interpretată ca mijloc de realizare a unității omenirii. Problema aceasta pare să preocupe ecumeniștii actuali mai mult decât necesitatea reconstruirii unității. În spiritul multor oameni divergențele teologice își vor pierde din ce în ce importanța, sfârșind prin a dispărea de la sine. Această tendință de confruntare a problematicei politice contemporane resimte influența unilaterală a unei dimensiuni orizontale a problemelor. Biserica însă nu e o simplă instituție antropologică și sociologică, așa cum nu e o « asociație pietistă străină de realitățile lumii ». Biserica e « Trupul lui Christos, a cărui viață continuă în înviere, și aceasta nu fără efect asupra Misiunii omului în lume ».

Arhimandritul ortodox a subliniat apoi necesitatea unui teren teologic comun al cărui focar central să fie « misterul întrupării lui Dumnezeu », și a insistat asupra recuperării teologiei, care își va găsi de la sine aplicația practică și în viața de toate zilele. Taina întrupării trebuie să influențeze punctul de vedere antropologic și sociologic al realității contemporane. De aceea e o eroare să se vorbească cu ușurință cu care se vorbește azi de o « comunicatio in sacris » — a încheiat arhimandritul — independent de o bază teologică comună. Dacă credem cu adevărat că o creștinătate divizată e o rană sângerândă în trupul lui Christos, atunci trebuie să încercăm cu toate mijloacele să revenim la unitatea care a fost dată Bisericii de Dumnezeu, și aceasta nu numai din motive politice sau

București: Biserica Stavropoleos

din oportunism, ci fiindcă aceasta e dorința și urarea exprimată de Christos Tatălui său ».

Cu totul de altă părere era Pastorul Heuvel, secretarul departamentului comunicațiilor din Consiliul Ecumenic al Bisericilor, pentru care o orientare « coerentă și comună a teologiei nu e posibilă; așa cum nu se va mai ajunge niciodată la o singură Liturghie, la o singură formă de organizație comunitară, la o singură preoție, la un singur tip de guvernare eclesială ».

Mulți sperau să se poată ajunge la această uniformitate, care în realitate n'a existat nici odată în Biserică. Alții, dimpotrivă, se temeau că ecumenismul ar putea lucra în sensul unei astfel de uniformități ». După pastorul Heuvel atât speranțele unora cât și temerile celorlalți sunt neîntemeiate, fiindcă Biserica viitorului va fi orientată spre emancipare și colegialitate. Deasemeni, pastorul Heuvel consideră « dispărută pentru totdeauna » posibilitatea de a se ajunge la o singură expresie o teologiei credinței creștine, și e convins că « foarte curând se va ajunge la dispariția denumirilor creștine și la transformarea marea teologiei confesionale și propoziționale într-o discuție teologică continuă. Cu alte cuvinte, el vede viitorul de partea unei Biserici unite în care confesiunile istorice să trăiască una lângă alta în ciuda incompatibilităților reciproce. « Viitorul teologiei e inclusiv și nu exclusiv ».

Stilul nostru de viață devine din ce în ce mai liber — a constatat pastorul protestant; e ca și când am trăi într-o Biserică deja unită. Înțelegerea reciprocă va lua locul

disputelor.

În comunicarea ținută în prima zi a întrunirii dr. Visser't Hooft, fost secretar general și astăzi președinte de onoare al Consiliului Ecumenic al Bisericilor, formulase următoarea « tipologie » a situației din diferitele Biserici: « ne găsim — a spus dr. Hooft — în fața unei situații destul de curioase: găsim grupuri de credincioși care se simt mai aproape de unele grupuri din alte confesiuni decât de credincioșii confesiunii proprii. Există azi în toate confesiunile patru curente: unul e acela al credincioșilor fideli « vechei Biserici tradiționale », care nu vor să părăsească nimic din ceace constituie moștenirea trecutului. În categoria aceasta ar intra neo-pietistiți protestantismului și catolicii romani care socotesc Conciliul Vatican II un adevărat « dezastru ». Aparțin la a doua categorie credincioșii « Bisericii înalte », care acceptă ideea schimbării și a punerii la zi (aggiornamento), dar cu condiția ca aceste schimbări să vină de sus, de la autoritățile bisericesti. Aceștia constituie Biserica ierarhică. O a treia categorie e constituită din cei care văd în Biserică un instrument social de ajutorare a celorlalți. Biserica — spun ei — trebuie să se înnoiască continuu, și înnoirea nu poate veni decât de la bază. În sfârșit o a patra categorie e constituită din susținătorii unei « Biserici larg deschise » și pentru care reforma structurilor actuale nu poate fi decât radicală. Pentru curentul acesta viitorul e al grupurilor mici, al așa zisei « Biserici subterane ».

După pastorul Hooft, locul Consiliului Mondial al Bisericilor ar trebui să fie între « Biserica ierarhică » și « Biserica bazei ».

m i s c e l l a n e a

A VI Conferință a Bisericilor Europene, al cărei vice-președinte e Mitropolitul Emilianos al Calabriei, se va întruni la Nysborg, în Danemarca, de la 26 Aprilie la 3 Mai 1971 — informează buletinul Centrului Ortodox al Patriarhatului Ecumenic.

Invitat să-și trimită delegații săi, Patriarhul Ecumenic Athenagoras I i-a numit pe Mitropolitii Emilianos al Calabriei și Polyfktos al Suediei.

Tema centrală a Conferinței va fi « Slujitorii ai lui Dumnezeu, slujitori ai oamenilor ».

* * *

Teologi luterani și ortodocși s-au întrunit la sfârșitul lunii Septembrie în România pentru a studia următoarele probleme: 1) legăturile dintre ortodocși și luterani privity într-o perspectivă istorică; 2) principale puncte de acord și de divergență; 3) Sfântul Duh în viața Bisericii.

La întâlnire, care a fost promovată de Biserica Ortodoxă Română, au luat parte: teologul danez Paul Hanesen, directorul Institutului Ecumenic de la Strasbourg, Vilmos Vajta, prof. Munch de la Universitatea din Amsterdam, teologul finlandez Seeilonen, și trei teologi luterani români.

Biserica luterană are în România 219 mii de credincioși și 200 pastori.

* * *

Episcopul catolic doct. S. Imre de Estergom, locum tenens al Arhiepiscopului și Primatului Ungariei Mindszenty, a vizitat în vara aceasta România.

În cursul vizitei prelatul ungar și suita sa au fost însoțiți la diferite comunități bisericesti din Tară, Dr. Imre s'a întâlnit cu Patriarhul Justinian al României și cu Mitropolitul Bălan și a avut convorbiri cu preoți și cu membri ai ierarhiei catolice române.

În cursul convorbirii sale cu Patriarhul ortodox român episcopul Imre a subliniat bunele legături dintre cele două Biserici și dintre poporul român și maghiar (sic!).

La sfârșitul vizitei episcopul ungar și-a exprimat recunoștința pentru primirea care i-a fost rezervată și pentru prilejurile care i s-au dat de a vedea câteva din realizările Bisericii ortodoxe române și ale poporului român, și și-a exprimat dorința și speranța ca vizita aceasta să fie începutul unor schimburi rodnice și a unor contacte frățești, în vederea reapropierii celor două Biserici.

* * *

Patriarhul Ecumenic Athenagoras I ar fi susținut, vorbind cu priorul comunității de la Taizé (Franta), « necesitatea unei forme oarecare de infailibilitate și de primat pontifical » — serie în numărul său din Sept.-Oct. 1970 revista « Oikoumenikon » — și s'ar fi referit la însăși experiența sa în Sfântul Sinod, unde « soluția deciziilor majoritate nu e deplin satisfăcătoare ».

Privitor la problemele sfintelor Taine și ale preoților Patriarhul Ecumenic ar fi mărturisit priorului de la Taizé că ar fi « dispus să pri-mească din mâinile sale trupul și sângele lui Christos », adică să-i recunoască acea califi-

cație sacerdotală pe care pastorul protestant nu o are.

Patriarhul Ecumenic și-ar fi manifestat de asemeni satisfacția pentru faptul că patriarhatul ortodox al Moscovei a decis să resta-bilească comuniunea cu vechii-catolici.

* * *

Într-o recentă conferință de presă Cardinalul Slipyi, arhiepiscopul de Leopoli al ucrainenilor, a făcut o seamă de declarații cu privire la situația actuală a Bisericii catolice ucrainiene de rit bizantin, suprimată de guvernul sovietic în 1945 și constrânsă să coboare în catacombe pentru a-și păstra credința și ritul.

« Pentru a da nouă vigoare Bisericii noastre — a spus Cardinalul — propusese Conciliului instituirea unui patriarhat al Ucrainiei: idea aceasta a devenit centrul de gravitație al vieții noastre religioase ».

Vorbind de legăturile sale cu ortodoxia Cardinalul a afirmat că e în raporturi de prietenie cu Patriarhul Ecumenic Athenagoras, dar că nu are relații cu patriarhatul Moscovei, răspunzător de aprobarea suprimării Bisericii ucrainiene catolice de rit bizantin de către guvernul sovietic.

Cardinalul Slipyi a vizitat de curând diferite comunități ucrainiene din Franța pentru a le strânge laolaltă și a le îndemna să-și păstreze ritul propriu.

Biserica catolică de rit bizantin are șapte milioane de credincioși în Ucraina și aproape două milioane răspândiți în diferite țări din lumea liberă, mai ales în Statele Unite și în Canada.

* * *

Episcopul de Muro Lucano-Melfi, Rapolla și Venosa, Mons. Umberto Altomare, a condus un pelerinaj italian la Casa Maicii Domnului de la Efes.

La Istanbul vizitatorii au fost primiți de Patriarhul Athenagoras. În cursul vizitei, care a avut caracter particular și a emoționat profund pe oaspeții catolici pentru marea și părinteasca afabilitate a Patriarhului Ecumenic, acesta a pronunțat un discurs în care a evocat întâlnirile sale cu Paul VI la Ierusalim, Istanbul și Roma și a precizat că aceiași credință, același unic Mântuitor, Christos, și aceleași precepte ale dragostei și ale carității constituie pilăstria atât de intens doritei unități. Vorbind din nou de Paul VI, față de care și-a reafirmat admirația, Patriarhul Athenagoras a adăugat: « Papa trebuie iubit și susținut; trebuie să-i fiți aproape și să vă rugați pentru el ».

* * *

Reproducem din « Episkepsis », Buletinul Centrului Ortodox al Patriarhatului Ecumenic de la Chambesy (Elveția) următoarea știre:

« Revista Mitropolia Banatului, organ al Mitropoliei Banatului în România, își consacră editorialul apărut în numărul pe Oct.-Dec. 1970 (an. XIX, no. 10-12) celei de a douăzecea aniversări a abolirii monarhiei în România, intitulat « Republica noastră mereu tânără ».

Autorul articolului subliniază « transformă-

rile pozitive care s'au avut cu începere de la 30 Dec. 1947 cât privește îmbunătățirea nivelului de viață material și spiritual al poporului, siguranța unei libertăți și independențe totale, și politica de pace și de coexistență activă ».

Autorul editorialului vorbește de asemeni de « sprijinul pe care clerul și credincioșii Bisericii Ortodoxe Române îl dau noului regim instaurat în Patria noastră, luând ca punct de plecare identitatea scopurilor urmărite: dragostea de aproapele și apărarea demnității omenești ».

Revista « Oikoumenikon », care apare la Roma, a publicat într'unul din ultimele sale numere (septembrie-octombrie 1970) o notă asupra manifestației organizată de un comitet de studenți ai facultății de teologie de la Atena în legătură cu poziția ortodoxiei față de mișcarea ecumenică.

Oratorul manifestației — de care vorbește și buletinul de informații « Typos » care apare la Atena — a fost prof. Constantin Mouratidis de la facultatea de teologie, colaborator al Fraternității teologilor « Sotir ».

« Profesorul Mouratidis a luat o poziție hotărât contrară actualei mișcări ecumenice — serie « Oikoumenikon » —; el a susținut că « în creștinismul occidental nu mai e nici Christos și nici Biserica, și dreptul canonic are mai multă importanță decât cuvântul lui Dumnezeu și voința sa ».

Prof. Mouratidis a invitat Biserica Greciei să-și asume răspunderile proprii față de celelalte Biserici ortodoxe, și să ia oficial poziție împotriva mișcării ecumenice și a dialogului de dragoste. Aceasta pentru « apărarea gândirii și a vieții poporului ortodox amenințat ».

După orator — continuă revista citată — Biserica ortodoxă a Greciei ar trebui să declare următoarele: 1) că respinge « a priori » orice dialog cu eterodocșii, chiar și dialogul de dragoste, separat de dialogul teologic și de dialogul de adevăr; 2) că se împotrivesc oricărui manifestări sau activități de orice proveniență, și că de acum înainte ea va proceda la proscriserea și la condamnarea unor astfel de activități, în conformitate cu sfintele canoane.

Răspunzând indirect la aceste propuneri Arhiepiscopul Hieronimos a subliniat printre altele că « Ierarhia Bisericii grecești veghează și examinează, cu frica lui Dumnezeu și în deplină conștiința a răspunderilor sale, orice activitate ecumenică », liniștind în felul acesta și temerile multor conservatori.

« E probabil — a continuat Arhiepiscopul — ca a treia generație creștină care va veni după noi să vadă realizându-se, dacă Dumnezeu va voi, acea unitate a tuturor pentru care noi ne rugăm ». Arhiepiscopul Hieronimos a citat apoi câteva exemple vechi și noi de contacte ecumenice personale, din care a putut deduce că « mărturia ecumenică a ortodoxiei e folositoare și dorită de ceilalți creștini ». De aceea — a spus arhiepiscopul — dialogul trebuie să continue ».